

1944, september 18. [Banská Bystrica.] — Zpráva styčného a zpravodajského dôstojníka mjr. J. Krátkeho o rozdelení rádiostanic, zaslaná rádiotelegraficky čs. MNO v Londýne.

Tajné.

VI 0918172/44

Informace o radiospojení.¹

Gama — MNO přes styčný (stanice Vít, Leo).

Slovenská nár. rada — čs. vláda (stanice Oto).²

Gama — Píka (styčný vlastní stanice).

Gama — maršál Koněv (styčný mjr. Studěnskijs s vlastní stanicí).

Zdena.³

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/1. Záznam dešifrovanej došlej depeše. Strojopisný priepis.

¹ Uvedené rádiostanice neboli jediné, ktoré boli v prevádzke na povstaleckom území. Spojenie s Londýnom aj s Píkom mal por. Pavlovič („Hrom“) vyslaný na Slovensko v auguste 1944. V záznamoch depeší prijatých čs. vojenskou misiou v Moskve v priebehu septembra a októbra (a ďalej aj v novembri a v decembri) sa stretávame so zprávami od spojov Kuchárka, Bukového (skupina zvaná „Dunaj“) a Lakotu, zrejme zo skupín, ktoré Píka poslal na Slovensko už v júni a v júli 1944. Na Slovensko sa vrátil aj rtm. Grün, ktorý prišiel na Slovensko v júni 1944 a odletel do Moskvy s Koreckého delegáciou. (V novembri 1944 Grün „Milan“ — pracoval spoločne s Bukovým — „Dunaj“.)

S Viestom prišiel na Slovensko od Píku pplk. Pernikář, ktorý posielal Píkovi rádiotelegrafické zprávy v priebehu októbra až do 24. 10. 1944, keď odišiel s gen. Hasalom-Nižborským spoločne s Němcovou delegáciou na Zakarpatskú Ukrajinu.

Okrem toho sa stretávame s tým, že niektorí činitelia dostali od Píku alebo od londýnskeho MNO vlastné spojovacie kľúče a plány, podľa ktorých udržiavali spojenie s Píkom alebo Londýnom vysielaciami, ktoré boli v prevádzke pre iné účely. Ferjenčík dostal vlastný spojovací plán od Píku, Drtina si priviezol kľúč už z Londýna a navyše Němcovi na jeho žiadosť poslali kľúč z Londýna v priebehu októbra.

Vlastného radistu si priviezol so sebou do B. Bystrice na začiatku septembra K. Šmidke (jeho syn D. Šmidke) pre spojenie s Moskvou (Gottwald, Dimitrov) a pri príchode na Slovensko aj J. Šverma (radista K. Smišek). Vlastné rádiové spojenie s Ukrajinským partizánskym štáбом mali velitelia partizánskych jednotiek, ktorí prišli na Slovensko zo Sovietskeho svazu. vyplýva z rádiogramu 0091106/44, ktorý znie: „Stanica Oto pracuje odteraz pre styk SNR
² Rádiostanica „Oto“ bola odovzdaná k dispozícii SNR najneskoršie 11. 9. 1944, čo (Slov. národná rada) s Vami a Londýnem.“ (VHA Praha, Západ I, HV Londýn 9/3/1.)

³ Po 24. októbri v súvislosti s postupným premiestňovaním povstaleckých vojenských a vládnych orgánov na Donovaly a pri odchode vládnej delegácie zo Slovenska došlo k niektorým zmenám v rádiospojení s Londýnom. O tom nás informuje — žiaľ, len veľmi kuso — niekoľko rádiogramov:

24. 10. 1944 hlásil Krátký do Londýna:

„Včera v noci odletela vládni delegace min. Němce, Dr. Šrobár (demokratický blok), Dr. Šoltész (Komunistická strana Slovenska) a stanice Vít kompletní s telegrafistou prap. let. Dolvakem.

Spojení Vít—Pavel (Moravec — pozn. V. P.) beze změny, šifr. klíč min. Němce. (Spojení Vít — Viest nový plán a klíč.) Zdena.“

(VHA Praha, Západ I, HV Londýn, 9/4. VI 1024219/44.)

Rovnako 24. októbra hlásil Krátký: „Odesílám Manganese (zrejme šlo o tzv. „Marienku“ — pozn. V. P.) na nové SV Donovaly. Zatím jsem ve styku s Vami se stanicí Leo. Jakmile se přemístí SV naší armády, přemístím Leo taktéž na nové SV. Zdena.“ (SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis, strojopisný priepis.)

A 25. 10. prišla do Londýna zpráva od stanice „M“: „Hlásím zřízení stanice na novém SV Donovaly. Po příchodu velitele první ČSA zůstává stanice v záloze. Mimo to navazuje spojení s Vitem.“ (Tamtiež.)

V posledných októbrových dňoch poslal Krátký—„Zdena“ prostredníctvom vysielacky „M“, resp. „Mka“ niekoľko posledných rádiogramov. Na začiatku novembra ho zajali Nemci, vypočúvali a popravili. (Porov. „Auszüge aus den Vernehmungen“, s. 25—29, výňatky z Krátkeho výpovede.)